

**Ing. Iveta Košovská, PhD.**

**doc. Ing. Jozef Bojňanský, PhD.**

# **ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY**

**Nitra 2020**

Názov: **ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY**

Autori: Ing. Iveta Košovská, PhD. (10,81 AH)  
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre  
Fakulta ekonomiky a manažmentu  
Katedra účtovníctva

doc. Ing. Jozef Bojňanský, PhD. (0,84 AH)  
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre  
Fakulta ekonomiky a manažmentu  
Katedra účtovníctva

Recenzenti: doc. Ing. Rastislav Kotulič, PhD.  
Ing. Ľubica Zaťková, PhD.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 26. 11. 2020  
ako vysokoškolskú učebnicu pre študentov SPU.

© Iveta Košovská, Jozef Bojňanský, Nitra, 2020

**ISBN 978-80-552-2259-2**

## OBSAH

|                                                                                                               |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>ÚVOD.....</b>                                                                                              | <b>6</b> |
| <b>ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK .....</b>                                                                        | <b>7</b> |
| <b>1 ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA – VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA.....</b>                                                    | <b>9</b> |
| 1.1 Právna úprava účtovnej závierky - národná .....                                                           | 9        |
| 1.1.1 Zákon o účtovníctve.....                                                                                | 10       |
| 1.1.2 Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky.....                                               | 10       |
| 1.1.3 Ostatné predpisy z účtovníctva .....                                                                    | 11       |
| 1.2 Nadnárodná právna úprava účtovníctva a účtovnej závierky.....                                             | 11       |
| 1.2.1 Medzinárodné štandardy finančného vykazovania (International Financial Reporting Standards IFRS).....   | 12       |
| 1.2.2 Americké všeobecne uznávané účtovné zásady (US Generally Accepted Accounting Principles - US GAAP)..... | 13       |
| 1.2.3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady .....                                                             | 13       |
| 1.3 Triedenie účtovných jednotiek do veľkostných skupín.....                                                  | 14       |
| 1.4 Štruktúra účtovnej závierky.....                                                                          | 16       |
| 1.5 Cieľ a funkcie účtovnej závierky .....                                                                    | 19       |
| 1.5.1 Cieľ účtovnej závierky.....                                                                             | 19       |
| 1.5.2 Funkcie účtovnej závierky .....                                                                         | 20       |
| 1.6 Druhy účtovných závierok .....                                                                            | 21       |
| 1.6.1 Časové hľadisko.....                                                                                    | 21       |
| 1.6.2 Hľadisko rozsahu .....                                                                                  | 22       |
| 1.6.3 Hľadisko vzťahu k právnym predpisom .....                                                               | 23       |
| 1.6.4 Hľadisko adresátov .....                                                                                | 24       |
| 1.7 Kvalitatívna charakteristika účtovnej závierky .....                                                      | 24       |
| 1.8 Bilančná politika účtovnej jednotky .....                                                                 | 26       |
| 1.9 Účtovné zásady a účtovné metódy .....                                                                     | 27       |
| 1.9.1 Elementárne (základné) účtovné zásady.....                                                              | 28       |
| 1.9.1.1 Zásada účtovnej jednotky .....                                                                        | 28       |
| 1.9.1.2 Zásada merania pomocou peňažnej jednotky .....                                                        | 28       |
| 1.9.1.3 Zásada účtovného obdobia .....                                                                        | 29       |
| 1.9.1.4 Zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti.....                                                    | 29       |
| 1.9.1.5 Zásada preukázateľnosti účtovníctva.....                                                              | 29       |
| 1.9.1.6 Bilančný princíp .....                                                                                | 30       |
| 1.9.2 Všeobecne uznávané účtovné zásady .....                                                                 | 30       |
| 1.9.2.1 Zásada bilančnej kontinuity.....                                                                      | 31       |
| 1.9.2.2 Zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód.....                                  | 31       |

|                                                                                                                                                                  |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.9.2.3 Zásada prednosti podstaty pred formou.....                                                                                                               | 31        |
| 1.9.2.4 Zásada zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov                                                                     | 31        |
| 1.9.2.5 Akruálny princíp.....                                                                                                                                    | 31        |
| 1.9.2.6 Zásada oceňovania v historických cenách.....                                                                                                             | 32        |
| 1.9.2.7 Zásada opatrnosti.....                                                                                                                                   | 32        |
| 1.9.2.8 Zásada vecného a časového prirad'ovania nákladov k výnosom .....                                                                                         | 32        |
| 1.9.2.9 Zásada osvetľovania (vysvetľovania, objasňovania) hodnoty.....                                                                                           | 33        |
| 1.9.3 Účtovné metódy.....                                                                                                                                        | 33        |
| <b>2 ÚČTOVNÁ UZÁVIERKA – OBSAH PRÁC NA KONCI ÚČTOVNÉHO OBDOBIA .....</b>                                                                                         | <b>34</b> |
| 2.1 Uzávierkové práce .....                                                                                                                                      | 36        |
| 2.1.1 Inventarizácia.....                                                                                                                                        | 36        |
| 2.1.2 Kontrola zhody syntetických účtov a analytickej evidencie.....                                                                                             | 43        |
| 2.1.3 Kontrola princípů bilančnej kontinuity.....                                                                                                                | 43        |
| 2.1.4 Kontrola účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní.....                                                                                               | 44        |
| 2.1.5 Časové rozlíšenie nákladov a výnosov .....                                                                                                                 | 48        |
| 2.1.5.1 Účet 381 - Náklady budúcich období.....                                                                                                                  | 50        |
| 2.1.5.2 Účet 382 - Komplexné náklady budúcich období .....                                                                                                       | 51        |
| 2.1.5.3 Účet 383 - Výdavky budúcich období .....                                                                                                                 | 52        |
| 2.1.5.4 Účet 384 - Výnosy budúcich období .....                                                                                                                  | 53        |
| 2.1.5.5 Účet 385 - Príjmy budúcich období.....                                                                                                                   | 54        |
| 2.1.6 Prepočet majetku a záväzkov v cudzej mene na menu euro ku dňu, ku ktorému sa zostavuje<br>účtovná závierka .....                                           | 55        |
| 2.1.7 Zistenie podkladov na zaúčtovanie účtovných prípadov na účtoch, ktoré nesmú mať ku dňu,<br>ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, konečný zostatok..... | 59        |
| 2.1.8 Zistenie a zaúčtovanie nevyfakturovaných splnených dodávok majetku a poskytnutých služieb .                                                                | 60        |
| 2.1.9 Zistenie a zaúčtovanie pohľadávok s odhadovanou výškou.....                                                                                                | 61        |
| 2.1.10 Zistenie dôvodov na účtovanie rezerv a stanovenie ich výšky .....                                                                                         | 62        |
| 2.1.11 Zistenie dôvodov na zaúčtovanie opravných položiek a stanovenie ich výšky.....                                                                            | 68        |
| 2.1.12 Spresnenie výšky záväzkov .....                                                                                                                           | 73        |
| 2.1.13 Stanovenie reálnej hodnoty majetku a záväzkov a zaúčtovanie jej zmeny .....                                                                               | 74        |
| 2.1.14 Zabezpečenie úplnosti účtovníctva doučtovaním ostatných účtovných prípadov bežného<br>účtovného obdobia.....                                              | 82        |
| 2.1.15 Spresnenie štruktúry výsledku hospodárenia a výpočet výsledku hospodárenia pred zdanením<br>daňou z príjmov .....                                         | 82        |
| 2.1.16 Vyčíslenie a zúčtovanie dane z príjmov .....                                                                                                              | 84        |
| 2.1.16.1 Splatná daň z príjmov .....                                                                                                                             | 84        |
| 2.1.16.2 Odložená daň z príjmov.....                                                                                                                             | 86        |
| 2.1.17 Kontrola správnosti účtovných zápisov.....                                                                                                                | 90        |
| 2.1.18 Významné a nevýznamné chyby v účtovníctve.....                                                                                                            | 92        |

|                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.1.19 Uzatvorenie účtovných kníh .....                                      | 94         |
| <b>3 INDIVIDUÁLNA ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA .....</b>                                 | <b>98</b>  |
| 3.1 Všeobecné požiadavky na zostavenie individuálnej účtovnej závierky ..... | 98         |
| 3.2 Register účtovných závierok .....                                        | 106        |
| <b>4 SÚVAHA.....</b>                                                         | <b>110</b> |
| <b>5 VÝKAZ ZISKOV A STRÁT .....</b>                                          | <b>116</b> |
| <b>6 POZNÁMKY.....</b>                                                       | <b>120</b> |
| 6.1 Prehľad peňažných tokov .....                                            | 123        |
| <b>7 FINANČNÁ ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY .....</b>                            | <b>128</b> |
| 7.1 Metódy finančnej analýzy účtovnej závierky.....                          | 128        |
| 7.1.1 Finančná analýza absolútnych ukazovateľov .....                        | 129        |
| 7.1.2 Finančná analýza rozdielových ukazovateľov.....                        | 130        |
| 7.1.3 Finančná analýza pomerových ukazovateľov.....                          | 131        |
| <b>LITERATÚRA.....</b>                                                       | <b>133</b> |
| <b>PRÍLOHY .....</b>                                                         | <b>135</b> |

## ÚVOD

*Nestačí mať dobrý rozum, treba ho aj používať. (R. Descartes)*

Účtovníctvo predstavuje metodicky ucelený systém informácií o hodnotovej stránke organizovaných činností v podnikateľskom subjekte. Poskytuje potrebné informácie o hospodárskej činnosti podniku a o výsledku tejto činnosti, t. j. informácie o majetku podniku, vlastnom imaní, záväzkoch, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia v peňažnom vyjadrení. Kvantitatívne i kvalitatívne informácie o hospodárskych javoch zaznamenané v účtovníctve sú syntetickým spôsobom vyjadrené v účtovnej závierke. Účtovná závierka poskytuje informácie o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii účtovnej jednotky. Je výsledným produktom spracovania informácií o činnosti účtovnej jednotky za určité obdobie. Rozhodujúcu časť tvoria účtovné výkazy (Súvaha a Výkaz ziskov a strát). V poznámkach sú uvedené ďalšie skutočnosti o výsledkoch činnosti účtovnej jednotky.

Učebná pomôcka „Analýza účtovnej závierky“ je určená pre výučbu predmetu „Analýza účtovnej závierky“ v rámci študijného programu Účtovníctvo, bakalárskeho stupňa štúdia na Fakulte ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre.

Vysokoškolská učebnica vychádza z najaktuálnejších teoretických i praktických poznatkov z účtovníctva a účtovnej závierky podnikateľských účtovných jednotiek, ktoré účtujú v sústave podvojného účtovníctva. Vnútorne sa člení na 7 častí. V prvej kapitole sa kladie dôraz na samotnú právnu úpravu účtovnej závierky (národnú i nadnárodnú) účtovných jednotiek - podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Nasleduje vymedzenie štruktúry účtovnej závierky, stanovenie cieľa účtovnej závierky a funkcií účtovnej závierky, členenie účtovných závierok z rôznych hľadísk, bilančná politika účtovnej jednotky. Každá účtovná jednotka sa pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky musí riadiť určitými pravidlami. Je povinná dodržiavať účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré sa viažu na vedenie účtovníctva, ale aj zostavenie účtovnej závierky. V ďalšej kapitole je pozornosť venovaná obsahu prác na konci účtovného obdobia s dôrazom na uzávierkové práce, ktoré sú veľmi podrobne analyzované a vysvetlené. Individuálna účtovná závierka musí spĺňať všeobecné požiadavky na ňu kladené, ktoré sú tiež popísané v jednej z kapitol. V samostatných kapitolách sú popísané charakteristiky súčastí účtovnej závierky t. j. Súvaha, Výkaz ziskov a strát a Poznámky. V závere vysokoškolskej učebnice je spracovaná finančná analýza individuálnej účtovnej závierky.

Vyjadrujeme poďakovanie recenzentom učebnice, doc. Ing. Rastislavovi Kotuličovi, PhD. a Ing. Ľubici Zaťkovej, PhD., za cenné pripomienky a návrhy, ktoré prispeli k skvalitneniu jej obsahu.

Vytrvalosť a veľa úspechov pri štúdiu Vám prajú

Ing. Iveta Košovská, PhD.  
doc. Ing. Jozef Bojňanský, PhD.

Nitra november 2020

**Ing. Iveta Košovská, PhD.**  
**doc. Ing. Jozef Bojňanský, PhD.**

## **ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY**

Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Vydanie: prvé

Rok vydania: 2020

Náklad: 250 ks

AH-VH: 11,65-11,90

Neprešlo redakčnou úpravou vo Vydavateľstve SPU v Nitre.

ISBN 978-80-552-2259-2